

ความเหลื่อมล้ำในการบริหารงานตามยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี ด้านการสร้างโอกาส

และความเสมอภาคทางสังคม : กรณีศึกษา ตำบลดินทอง

อำเภอวังทอง จังหวัดพิษณุโลก

**Inequality in the Administration of the 20 Year National Strategy on
Opportunity and Social Equality: A Case Study of Din
Thong Subdistrict, Wang Thong District,
Phitsanulok Province**

ทงศักดิ์ แสงสว่างวัฒนะ และ โชติ บดีรัฐ

มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม

Tanongsak Sangsawangwatthana and Chot Bodeerat

Pibulsongkram Rajabhat University, Thailand

Corresponding Author, E – mail: tanongsak1988@gmail.com

บทคัดย่อ

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพความเหลื่อมล้ำ เพื่อเปรียบเทียบความเหลื่อมล้ำ และเพื่อศึกษาแนวทางการแก้ไขปัญหาความเหลื่อมล้ำด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคมตามแผนยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี กรณีศึกษาตำบลดินทอง อำเภอวังทอง จังหวัดพิษณุโลก โดยกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษานี้ คือ ประชากรในพื้นที่ จำนวน 400 คน และสัมภาษณ์ผู้นำชุมชน จำนวน 22 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ คือ แบบสอบถาม และ แบบสัมภาษณ์ และใช้สถิติในการวิเคราะห์ครั้งนี้ ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน t-test One-way ANOVA และการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา ผลการศึกษพบว่า

1. สภาพความเหลื่อมล้ำด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม ในเขตพื้นที่ตำบลดินทอง อำเภอวังทอง จังหวัดพิษณุโลก อยู่ในระดับมากที่สุด
2. เมื่อเปรียบเทียบความเหลื่อมล้ำด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคมตามแผนยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี กรณีศึกษา ตำบลดินทอง อำเภอวังทอง จังหวัดพิษณุโลก พบว่ามีเพียงปัจจัยระดับการศึกษา ที่ส่งผลต่อความเหลื่อมล้ำในการบริหารงานตามยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05
3. แนวทางการแก้ไขปัญหาความเหลื่อมล้ำด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคมตามแผนยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี กรณีศึกษาตำบลดินทอง อำเภอวังทอง จังหวัดพิษณุโลก พบว่า ควรมีการพัฒนา

การศึกษาตั้งแต่ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และการนำเทคโนโลยีเข้ามามีใช้ในการเรียนการสอน นอกจากนั้นยังควรมีการสร้างความสะดวกในการเข้าถึงบริการสาธารณสุข และส่งเสริมการปรับพฤติกรรมในระดับครัวเรือนให้มีความสามารถในการจัดการวางแผนชีวิตที่ดีขึ้น

คำสำคัญ: ความเหลื่อมล้ำ; ความเสมอภาค; แผนยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี; การสร้างโอกาส

Abstracts

This study aimed to study the state of inequality. To compare the inequality and to study solutions to inequality in creating opportunities and social equality according to the 20-year National Strategy, a case study of Din Thong Subdistrict, Wang Thong District, Phitsanulok Province. The sample used for this study was 400 local populations and interviewed 22 community leaders. The instruments used for this data collection were questionnaires and interviews. The statistics used in this analysis were frequency Percentage, mean, standard deviation, t – test One – way ANOVA, and content analysis. The study found that;

1. The state of disparities in the creation of opportunity and social equality in the area of Din Thong Subdistrict, Wang Thong District, Phitsanulok Province at the highest level.

2. When comparing the inequality in creating opportunities and social equality according to the 20-year National Strategy, case Study of Din Thong Subdistrict, Wang Thong District, Phitsanulok Provincem, it was found that there were only educational level factors. Which had a statistically significant effect on the inequality in the administration of the National Strategy at 0.05 level

3. Guidelines for solving inequality in creating opportunities and social equality according to the 20-year National Strategic Plan Case study at Din Thong Subdistrict, Wang Thong District, Phitsanulok Province, found that education should be developed from the Child Development Center and the introduction of technology into teaching and learning Moreover, equality of access to public health services should be established. And promote behavioral adjustment at the household level to have better ability to manage life planning

Keywords: Inequality; Equality; 20 Year National Strategic Plan; Opportunity Creation

บทนำ

การพัฒนาประเทศไทยนับตั้งแต่แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 1 เป็นต้นมา ได้ส่งผลให้ประเทศมีการพัฒนาในทุกมิติทั้งในด้านเศรษฐกิจที่ประเทศไทยได้รับการยกระดับเป็นประเทศในกลุ่มบนของกลุ่มประเทศระดับรายได้ปานกลาง ในด้านสังคมที่มีการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนส่งผลให้ประเทศไทยหลุดพ้นจากการเป็นประเทศยากจน และในด้านสิ่งแวดล้อมที่ประเทศไทยมีข้อได้เปรียบในหลากหลายเชิงนิเวศ อย่างไรก็ตาม ประเทศไทยยังมีความท้าทายต่อการพัฒนาที่สำคัญ อาทิ อัตราการขยายตัวทางเศรษฐกิจในปี 2560 ที่ร้อยละ 3.9 ถือว่าอยู่ในระดับต่ำกว่าศักยภาพ เมื่อเทียบกับร้อยละ 6.0 ต่อปี ในช่วงเวลาเกือบ 6 ทศวรรษที่ผ่านมา โดยมีสาเหตุหลักจากการชะลอตัวของการลงทุนภายในประเทศและสถานการณ์เศรษฐกิจโลกที่ยังไม่ฟื้นตัวได้เต็มที่โครงสร้างเศรษฐกิจไทยที่ยังไม่สามารถขับเคลื่อนด้วยนวัตกรรม

ได้อย่างเต็มประสิทธิภาพภาคบริการและภาคเกษตรมีผลผลิตการผลิตในระดับต่ำ ขาดการนำเทคโนโลยีเข้ามาเพิ่มประสิทธิภาพในการผลิต ประกอบกับแรงงานไทยยังมีปัญหาเรื่องคุณภาพและสมรรถนะที่ไม่สอดคล้องกับความต้องการในการขับเคลื่อนการพัฒนาของประเทศตามยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (ราชกิจจานุเบกษา, 2561 : 74)

ยุทธศาสตร์ชาติเป็นเป้าหมายการพัฒนาประเทศไทยในระยะยาว 20 ปี (พ.ศ. 2561-2580) เพื่อใช้เป็นกรอบในการกำหนดนโยบายบริหารราชการแผ่นดิน ประกาศใช้ในราชกิจจานุเบกษา วันที่ 8 ตุลาคม พ.ศ. 2561 และเป็นยุทธศาสตร์ฉบับแรกของประเทศไทย รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 มาตรา 65 กำหนดให้รัฐพึงจัดให้มียุทธศาสตร์ชาติเป็นเป้าหมายการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืน ตามหลักธรรมาภิบาล เพื่อใช้เป็นกรอบในการจัดทำแผนต่าง ๆ ให้สอดคล้องและบูรณาการกัน เพื่อให้เกิดเป็นพลังผลักดันร่วมกันไปสู่การปฏิบัติให้บรรลุวิสัยทัศน์ประเทศไทย (พ.ศ. 2580) “ประเทศมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศที่พัฒนาแล้ว ด้วยการพัฒนาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง” คณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ จึงแต่งตั้งคณะกรรมการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ 6 ด้าน ยุทธศาสตร์ชาติ 6 ด้าน ประกอบด้วย ด้านความมั่นคง ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน ด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ ด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม ด้านการสร้างความเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม และด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ จะเห็นได้ว่าทุกยุทธศาสตร์ต้องเร่งดำเนินการปรับปรุงพัฒนาโดยเฉพาะยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2561 : ออนไลน์)

ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม มีเป้าหมายการพัฒนาที่สำคัญที่ให้ความสำคัญการดึงเอาพลังของภาคส่วนต่าง ๆ ทั้งภาคเอกชนประชาสังคม ชุมชนท้องถิ่น มาร่วมขับเคลื่อน โดยการสนับสนุนการรวมตัวของประชาชนในการร่วมคิดร่วมทำเพื่อส่วนรวม การกระจายอำนาจและความรับผิดชอบไปสู่กลไกบริหารราชการแผ่นดินในระดับท้องถิ่น การเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนในการจัดการตนเอง และการเตรียมความพร้อมของประชากรไทยทั้งในมิติสุขภาพเศรษฐกิจ สังคม และสภาพแวดล้อมให้เป็นประชากรที่มีคุณภาพ สามารถพึ่งตนเองและทำประโยชน์แก่ครอบครัว ชุมชน และสังคมให้นานที่สุด โดยรัฐให้หลักประกันการเข้าถึงบริการและสวัสดิการที่มีคุณภาพอย่างเป็นธรรมและทั่วถึง (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2561 : ออนไลน์)

ตัวชี้วัด ประกอบด้วย (1) ความแตกต่างของรายได้และการเข้าถึงบริการภาครัฐระหว่างกลุ่มประชากร (2) ความก้าวหน้าของการพัฒนาคน (3) ความก้าวหน้าในการพัฒนาจังหวัดในการเป็นศูนย์กลางความเจริญทางเศรษฐกิจ สังคม และเทคโนโลยี และ (4) คุณภาพชีวิตของประชากรสูงอายุ โดยประเด็นยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม ประกอบด้วย 4 ประเด็น ได้แก่ (สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดพิษณุโลก, 2563 : ออนไลน์)

1. การลดความเหลื่อมล้ำ สร้างความเป็นธรรมในทุกมิติ โดย (1) ปรับโครงสร้างเศรษฐกิจฐานราก (2) ปฏิรูประบบภาษีและการคุ้มครองผู้บริโภค (3) กระจายการถือครองที่ดินและการเข้าถึงทรัพยากร (4) เพิ่มผลิตภาพและคุ้มครองแรงงานไทยให้เป็นแรงงานฝีมือที่มีคุณภาพและความริเริ่มสร้างสรรค์ มีความปลอดภัยในการทำงาน (5) สร้างหลักประกันทางสังคมที่ครอบคลุมและเหมาะสมกับคนทุกช่วงวัย ทุกเพศภาวะและทุกกลุ่ม (6) ลงทุนทางสังคมแบบมุ่งเป้าเพื่อช่วยเหลือกลุ่มคนยากจนและกลุ่มผู้ด้อยโอกาสโดยตรง (7) สร้างความเป็นธรรมในการเข้าถึงบริการสาธารณสุขและการศึกษา โดยเฉพาะสำหรับผู้มีรายได้น้อยและกลุ่มผู้ด้อยโอกาส และ (8) สร้างความเป็นธรรมในการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมอย่างทั่วถึง

2. การกระจายศูนย์กลางความเจริญทางเศรษฐกิจ สังคมและเทคโนโลยีโดย (1) พัฒนาศูนย์กลางความเจริญทางเศรษฐกิจ สังคมและเทคโนโลยีในภูมิภาค (2) กำหนดแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของแต่ละกลุ่มจังหวัดในมิติต่าง ๆ (3) จัดระบบเมืองที่เอื้อต่อการสร้างชีวิตและสังคมที่มีคุณภาพและปลอดภัยให้สามารถตอบสนองต่อสังคมสูงวัยและแนวโน้มของการขยายตัวของเมืองในอนาคต (4) ปรับโครงสร้างและแก้ไขกฎหมายระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน เพื่อวางระบบและกลไกการบริหารงานในระดับภาคกลุ่มจังหวัด (5) สนับสนุนการพัฒนาพื้นที่บนฐานข้อมูลความรู้ เทคโนโลยีและนวัตกรรม และ (6) การพัฒนากำลังแรงงานในพื้นที่

3. การเสริมสร้างพลังทางสังคม โดย (1) สร้างสังคมเข้มแข็งที่แบ่งปันไม่ทอดทิ้งกัน และมีคุณธรรม โดยสนับสนุนการรวมตัวและดึงพลังของภาคส่วนต่าง ๆ (2) การรองรับสังคมสูงวัยอย่างมีคุณภาพ (3) สนับสนุนความร่วมมือระหว่างภาครัฐภาคเอกชน ภาควิชาการ ภาคประชาสังคมและภาคประชาชน (4) ส่งเสริมความเสมอภาคทางเพศและบทบาทของสตรีในการสร้างสรรค์สังคม (5) สนับสนุนการพัฒนาบนฐานทุนทางสังคมและวัฒนธรรม และ (6) สนับสนุนการพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศและสื่อสร้างสรรค์เพื่อรองรับสังคมยุคดิจิทัล

4. การเพิ่มขีดความสามารถของชุมชนท้องถิ่นในการพัฒนา การพึ่งตนเองและการจัดการตนเอง โดย (1) ส่งเสริมการปรับตัวกิจกรรมในระดับครัวเรือนให้มีความสามารถในการจัดการวางแผนชีวิต สุขภาพ ครอบครัว การเงินและอาชีพ (2) เสริมสร้างศักยภาพของชุมชนในการพึ่งตนเองและการพึ่งพากันเอง (3) สร้างการมีส่วนร่วมของภาคส่วนต่าง ๆ เพื่อสร้างประชาธิปไตยชุมชน และ (4) สร้างภูมิคุ้มกันทางปัญญาให้กับชุมชน ตำบลดินทอง อำเภอวังทอง จังหวัดพิษณุโลก มีตำบลที่มีค่าเฉลี่ยด้านรายได้ต่ำที่สุดในจังหวัดพิษณุโลก อีกทั้งยังพบปัญหาหลายประการที่เกิดขึ้นและทำให้การดำเนินการเพื่อลดความเหลื่อมล้ำขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไม่สามารถทำให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ตามเป้าหมายของการยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนจังหวัดพิษณุโลกได้ อาทิเช่น ปัญหาทางด้านงบประมาณ ปัญหาทางด้านบุคลากร และเครื่องมือในการดำเนินการด้านต่าง ๆ เป็นต้น นอกจากนี้ จากรายงานคุณภาพชีวิตของประชาชนจังหวัดพิษณุโลก ปี 2562 พบว่า หมวดที่ 1 สุขภาพ มี 7 ตัวชี้วัด ตัวชี้วัดที่ไม่ผ่านเกณฑ์มากที่สุด ลำดับที่ 1,2 คือ ตัวชี้วัดที่ 6. คนอายุ 35 ปีขึ้นไป ได้รับการตรวจสุขภาพประจำปี ไม่ผ่านเกณฑ์ จำนวน 63,448 คน คิดเป็นร้อยละ 19.53 หมวดที่

2 สภาพแวดล้อม มี 7 ตัวชี้วัด ตัวชี้วัดที่ไม่ผ่านเกณฑ์มากที่สุด คือ ตัวชี้วัดที่ 11. ครรวัณมีการจัดบ้านเรือนเป็นระเบียบเรียบร้อย สะอาด และถูกสุขลักษณะ ไม่ผ่าน เกณฑ์จำนวน 4,405 ครรวัณ คิดเป็นร้อยละ 2.38 หมวดที่ 3 การศึกษา มี 5 ตัวชี้วัด ตัวชี้วัดที่ไม่ผ่านเกณฑ์มากที่สุด ตัวชี้วัดที่ 18. คนในครรวัณที่จบการศึกษาภาคบังคับ 9 ปีที่ไม่ได้เรียนต่อ จำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 3.01 หมวดที่ 4 การมีงานทำและรายได้ มี 4 ตัวชี้วัด ตัวชี้วัดที่ไม่ผ่านเกณฑ์มากที่สุด คือ ตัวชี้วัดที่ 23. ครรวัณมีการออมเงิน ไม่ผ่านเกณฑ์ จำนวน 12,524 ครรวัณ คิดเป็น ร้อยละ 6.76 และหมวดที่ 5 ค่านิยม มี 8 ตัวชี้วัด ตัวชี้วัดที่ไม่ผ่านเกณฑ์มากที่สุด คือ ตัวชี้วัดที่ 24. คนในครรวัณไม่ดื่มสุรา ไม่ผ่านเกณฑ์ จำนวน 43,847 คน คิดเป็นร้อยละ 8.60 ซึ่งจากข้อมูลดังกล่าวนี้ สำหรับผู้บริหารและผู้นำชุมชนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ควรจะต้องมีการปรับปรุงและทบทวนวิธีการดำเนินการบริหารงานในพื้นที่ให้ทันการตอบสนองความต้องการของประชาชนในพื้นที่ก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด สอดคล้องกับการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคมตามแผนยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี ให้มีประสิทธิภาพมากที่สุด (สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดพิษณุโลก, 2563 : ออนไลน์)

จากเหตุผลปัญหาความแตกต่างของรายได้และการเข้าถึงบริการภาครัฐ ของประชาชนตำบลดินทอง อำเภอวังทอง จังหวัดพิษณุโลก ทำให้มองเห็นปัญหาความเหลื่อมล้ำของประชาชน ทำให้ผู้วิจัยสนใจที่จะศึกษาความเหลื่อมล้ำด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคมตามแผนยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี กรณีศึกษาตำบลดินทอง อำเภอวังทอง จังหวัดพิษณุโลก เพื่อศึกษาความเหลื่อมล้ำด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม ซึ่งผลการศึกษานี้อาจเป็นประโยชน์ต่ออำเภอนี้ อีกทั้งการศึกษาคั้งนี้จะเป็นประโยชน์แก่ประชาชนทั่วไปและหน่วยงานที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการพัฒนาประเทศ และผู้ที่ต้องการศึกษา สามารถนำผลการวิจัยนี้ไปเป็นแนวทางในการวางแผนกลยุทธ์เพื่อลดความเหลื่อมล้ำในการบริหารงาน และเร่งสร้างโอกาสและสร้างความเสมอภาคทางสังคมตามยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปีให้กับประชาชนไทยต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพความเหลื่อมล้ำด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม ในเขตพื้นที่ตำบลดินทอง อำเภอวังทอง จังหวัดพิษณุโลก
2. เพื่อเปรียบเทียบความเหลื่อมล้ำด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคมตามแผนยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี กรณีศึกษา ตำบลดินทอง อำเภอวังทอง จังหวัดพิษณุโลก จำแนกตามลักษณะทางประชากรศาสตร์
3. เพื่อศึกษาแนวทางการแก้ไขปัญหาความเหลื่อมล้ำด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคมตามแผนยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี กรณีศึกษาตำบลดินทอง อำเภอวังทอง จังหวัดพิษณุโลก

ระเบียบวิธีวิจัย

สำหรับวิธีการวิจัย จะเป็นการวิจัยเชิงผสม (Mixed Method) ประกอบด้วยวิธีการศึกษา 2 ส่วน ได้แก่ การวิจัยเชิงปริมาณ และการวิจัยเชิงคุณภาพ ซึ่งมีระเบียบวิธีวิจัยดังนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

เชิงปริมาณ

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ประชากรในพื้นที่ตำบลดินทอง อำเภอวังทอง จังหวัดพิษณุโลก ที่มีอายุ 18 ปีขึ้นไป จำนวน 3,353 คน (องค์การบริหารส่วนตำบลดินทอง, 2563: ออนไลน์)

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ประชากรในพื้นที่ตำบลดินทอง อำเภอวังทอง จังหวัดพิษณุโลก ที่มีอายุ 18 ปีขึ้นไป จำนวน 353 คน ซึ่งการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คำนวณจากสูตรของ ยามาเน่ (Yamane, 1973 : 120) ที่ระดับความเชื่อมั่นประมาณ 95 % ความคลาดเคลื่อนของการสุ่มตัวอย่าง ที่ระดับ .05 และเพื่อความสมบูรณ์ของการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้ทำวิจัยใช้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 400 คน โดยเลือกวิธี สุ่มแบบเฉพาะเจาะจง (Purposive sampling) โดยการเลือกตัวอย่างตามสะดวก (Convenience Sampling) คือ ประชากรในพื้นที่ตำบลดินทอง อำเภอวังทอง จังหวัดพิษณุโลก เก็บจนครบตามจำนวน 400 ชุด

เชิงคุณภาพ

ผู้ให้ข้อมูลสำคัญในการศึกษาครั้งนี้คือ ผู้นำชุมชนตำบลดินทอง อำเภอวังทอง จังหวัดพิษณุโลก จำนวน 11 คน และผู้ใหญ่บ้านตำบลดินทอง อำเภอวังทอง จังหวัดพิษณุโลก หมู่ที่ 1-11 จำนวน 11 คน รวมทั้งสิ้น 22 คน โดยทำการคัดเลือกจากเกณฑ์ ดังนี้

1. เป็นผู้ที่มีภูมิลำเนาอยู่อาศัยในเขตพื้นที่ตำบลดินทอง อำเภอวังทอง จังหวัดพิษณุโลกมาไม่น้อยกว่า 20 ปี
2. เป็นผู้ที่มีอายุตั้งแต่ 30 ปี ขึ้นไป ในเขตพื้นที่ตำบลดินทอง อำเภอวังทอง จังหวัดพิษณุโลก มาไม่น้อยกว่า 20 ปี

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เชิงปริมาณ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ใช้แบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยการศึกษาจากแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เครื่องมือแบ่งออกเป็น 2 ส่วน ซึ่งมีผลการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือได้เท่ากับ .917 คือ

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม คือ เพศ อายุ ระดับการศึกษา สถานภาพ รายได้เฉลี่ยต่อเดือน อาชีพ เป็นแบบสอบถามแบบเลือกตอบ จำนวน 6 ข้อ

ส่วนที่ 2 สภาพความเหลื่อมล้ำด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคมตามแผนยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี กรณีศึกษาตำบลดินทอง อำเภอวังทอง จังหวัดพิษณุโลก จำนวน 4 ด้าน เป็นแบบสอบถามมาตรฐาน 5 ระดับ จำนวน 40 ข้อ ดังนี้

1. ด้านการศึกษา
2. ด้านสาธารณสุข
3. ด้านเศรษฐกิจ
4. ด้านสังคม

เชิงคุณภาพ

1. แบบสัมภาษณ์แนวทางการแก้ไขปัญหาความเหลื่อมล้ำด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคมตามแผนยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี กรณีศึกษาตำบลดินทอง อำเภอวังทอง จังหวัดพิษณุโลก สำหรับผู้นำชุมชนตำบลดินทอง อำเภอวังทอง จังหวัดพิษณุโลก จำนวน 11 คน และผู้ใหญ่บ้านตำบลดินทอง อำเภอวังทอง จังหวัดพิษณุโลก หมู่ที่ 1-11 จำนวน 11 คน รวมทั้งสิ้น 22 คน
2. เก็บข้อมูลจากการค้นคว้าเอกสารทางวิชาการและข้อมูลจากเอกสารที่เกี่ยวข้องในพื้นที่เพิ่มเติม

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

เชิงปริมาณ

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยใช้แบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยเลือกวิธีสุ่มแบบเฉพาะเจาะจง (Purposive sampling) โดยการเลือกตัวอย่างตามสะดวก (Convenience Sampling) คือ ประชากรในพื้นที่ตำบลดินทอง อำเภอวังทอง จังหวัดพิษณุโลกเมื่อผู้วิจัยเก็บแบบสอบถามครบตามจำนวนพร้อมตรวจสอบความถูกต้องครบถ้วนของแบบสอบถาม และรวบรวมแบบสอบถามมาดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลในขั้นตอนต่อไป

เชิงคุณภาพ

การเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้จะใช้วิธีการต่าง ๆ ดังนี้

การวิจัยเอกสาร เอกสารที่จะใช้ในการวิจัยนี้แบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ

1. เอกสารขั้นต้น (Primary Data) เป็นข้อมูลที่ยังไม่ได้ผ่านการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่การเก็บรวบรวมข้อมูลจากแหล่งข้อมูลโดยตรงโดยการสังเกตแบบมีส่วนร่วม และการสัมภาษณ์ผู้นำชุมชนตำบลดินทอง อำเภอวังทอง จังหวัดพิษณุโลก จำนวน 11 คน และผู้ใหญ่บ้านตำบลดินทอง อำเภอวังทอง จังหวัดพิษณุโลก หมู่ที่ 1-11 จำนวน 11 คน รวมทั้งสิ้น 22 คน
2. เอกสารขั้นรอง (Secondary Data) เป็นเอกสารที่มีการวิเคราะห์ข้อมูลในรูปแบบต่าง ๆ คือ การศึกษาและรวบรวมข้อมูลจากแหล่งข้อมูลที่มีการรวบรวมไว้ก่อนแล้ว ซึ่งสามารถนำมาใช้เพื่อเชื่อมโยงและก่อให้เกิดประโยชน์รวมถึงบรรลุมิติวัตถุประสงค์ของการศึกษาได้

การสัมภาษณ์วิธีการสัมภาษณ์ที่จะใช้ในการวิจัยนี้มีลักษณะเป็นการสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง (Semi - Structured or Guided Interview) โดยอาศัยแนวทางการแก้ไขปัญหาความเหลื่อมล้ำด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคมตามแผนยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี เป็นเครื่องมือในรูปแบบต่าง ๆ คือการสัมภาษณ์เจาะลึก (In-depth Interview) เป็นการใช้แนวทางการสัมภาษณ์เจาะลึก โดยกำหนดผู้ให้ข้อมูลในการสัมภาษณ์ (Key-Informants)

การวิเคราะห์ข้อมูล

เชิงปริมาณ

ความเหลื่อมล้ำด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคมตามแผนยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี กรณีศึกษา ตำบลดินทอง อำเภอวังทอง จังหวัดพิษณุโลก วิเคราะห์และอธิบายโดยใช้สถิติ ดังนี้

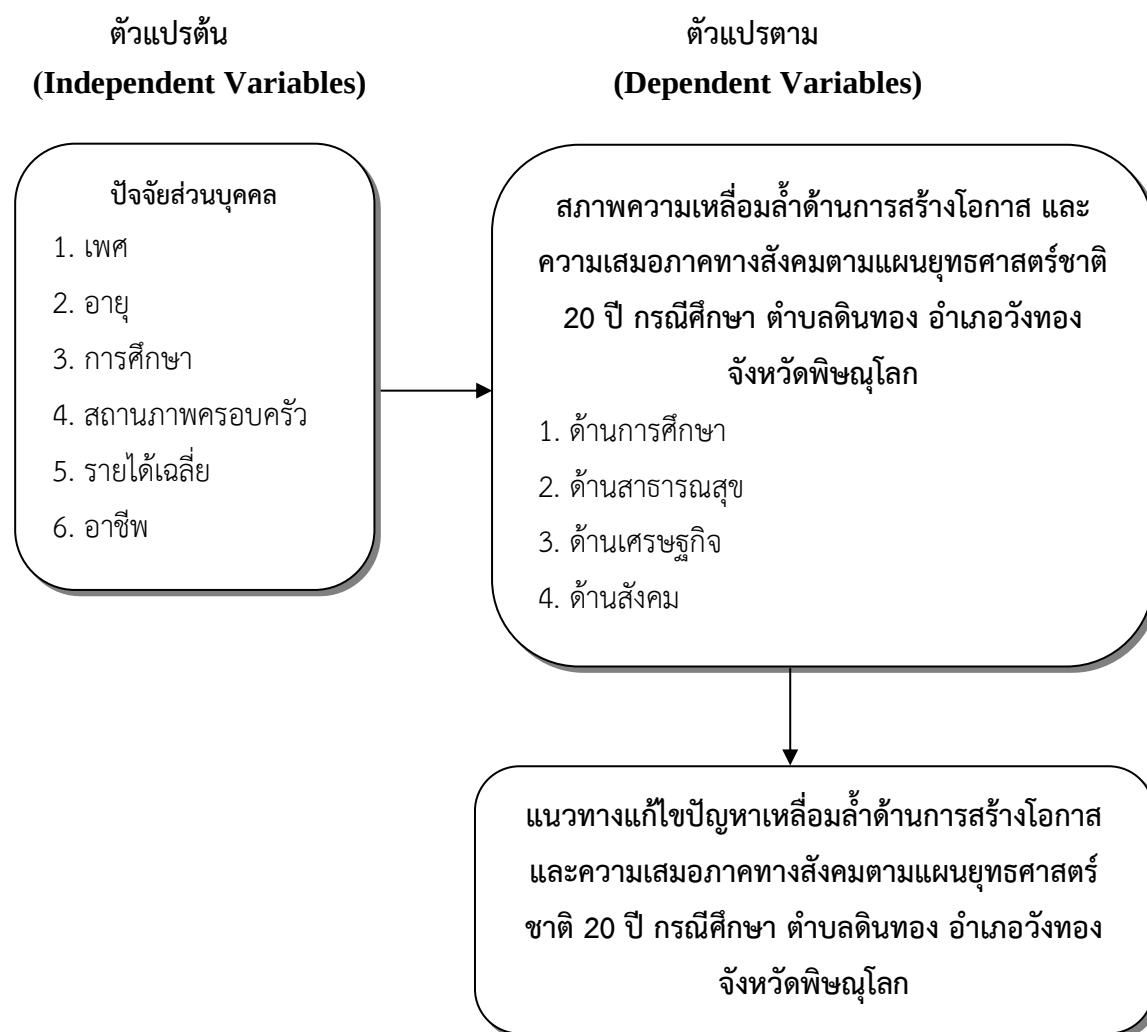
1. เชิงพรรณนา (descriptive statistic) ซึ่งประกอบด้วย ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
2. สถิติเชิงอนุมาน (inferential statistic) ประกอบด้วย t –test , One – way ANOVA

เชิงคุณภาพ

การวิจัยเชิงคุณภาพ (แบบสัมภาษณ์) เน้นการบรรยายเป็นหลัก และการสังเกตโดยตรง (Direct Observation) โดยเก็บข้อมูลจากบุคคลที่ได้เลือกสรรมาอย่างดีแล้ว นำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์มาจัดแฟ้มแยกแยะ และจัดหมวดหมู่ข้อมูลที่ได้ เพื่อพิจารณาประเด็นที่สำคัญหลังจากนั้นสังเคราะห์ข้อมูลงานวิจัย เพื่อหาข้อสรุป พร้อมทั้งยกตัวอย่างคำพูดประกอบคำหลักสำคัญที่ได้ เพื่อแสดงความชัดเจนของปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้น มาการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่อง ความเหลื่อมล้ำในการบริหารงานตามยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี ด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม : กรณีศึกษา ตำบลดินทอง อำเภอวังทอง จังหวัดพิษณุโลก สามารถเขียนแบบกรอบแนวคิดได้ดังนี้

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

ผลการวิจัย

เชิงปริมาณ

1. จากการศึกษาข้อมูลประชากร ตำบลดินทอง อำเภอวังทอง จังหวัดพิษณุโลก พบว่า ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย มีจำนวน 204 คน คิดเป็นร้อยละ 51.0 อายุ 30-39 ปี จำนวน 221 คน คิดเป็นร้อยละ 55.3 มีระดับการศึกษา อยู่ในระดับปริญญาตรี หรือเทียบเท่า จำนวน 165 คน คิดเป็นร้อยละ 41.3 สถานภาพโสด จำนวน 161 คน คิดเป็นร้อยละ 40.3 มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน คือ 15,001 – 20,000 บาท จำนวน 222 คน คิดเป็นร้อยละ 55.5 และมีอาชีพเป็นพนักงานบริษัทเอกชน/รับจ้าง จำนวน 111 คน คิดเป็นร้อยละ 27.8

2. เมื่อศึกษาความเหลื่อมล้ำในการบริหารงานตามยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี ด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม : กรณีศึกษาตำบลดินทอง อำเภอวังทอง จังหวัดพิษณุโลก โดยรวมประชากรได้รับความเหลื่อมล้ำอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.21 เมื่อเรียงลำดับ พบว่า ด้านเศรษฐกิจ ได้รับความเหลื่อมล้ำเป็นลำดับแรก โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.32 รองลงมา ด้านการศึกษา และด้านการให้บริการสาธารณสุข ได้รับความเหลื่อมล้ำโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.23 และด้านสังคม ได้รับความเหลื่อมล้ำโดยรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.07 ดังผลตามตารางที่ 1

ตารางที่ 1 แสดงภาพรวมความเหลื่อมล้ำในการบริหารงานตามยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี ด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม : กรณีศึกษาตำบลดินทอง อำเภอวังทอง จังหวัดพิษณุโลก

ความเหลื่อมล้ำในการบริหารงานตามยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี ด้านการ สร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม : กรณีศึกษาตำบลดินทอง อำเภอวังทอง จังหวัดพิษณุโลก ภาพรวม	$\bar{x}$	S.D.	แปลผล
ด้านการศึกษา	4.23	0.71	มากที่สุด
ด้านการให้บริการสาธารณสุข	4.23	0.63	มากที่สุด
ด้านเศรษฐกิจ	4.32	0.54	มากที่สุด
ด้านสังคม	4.07	0.81	มาก
รวม	4.21	0.67	มากที่สุด

ซึ่งสามารถแสดงรายละเอียดโดยจำแนกตามรายด้านได้ดังนี้

2.1 ด้านการศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.23 เมื่อจำแนกเป็นรายข้อแล้ว พบว่า มีความเท่าเทียมและโอกาสทางการศึกษาในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ของเด็กที่มีอายุระหว่าง 15 – 17 ปี เท่ากันทุกคน อยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.33 รองลงมา ในชุมชนของท่านมีการวางพื้นฐานระบบรองรับการเรียนรู้โดยใช้เทคโนโลยีให้เกิดประโยชน์ต่อการเรียนรู้ และเพิ่มศักยภาพของมนุษย์ เช่น เทคโนโลยีที่ใช้ในการเรียนการสอน อยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.32 และความเท่า

เทียมและโอกาสทางการศึกษาภาคบังคับ ของเด็กที่มีอายุระหว่าง 7 – 14 ปี เท่ากันทุกคน (ชั้นประถมศึกษาตอนต้น – ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น) อยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.29

2.2 ด้านการให้บริการสาธารณสุข โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.23 เมื่อจำแนกเป็นรายข้อแล้ว พบว่า มีการบริการฉีดวัคซีนฟรีให้แกเด็กทุกคนในชุมชน อยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.36 รองลงมา มีการสร้างความรู้ความเข้าใจด้านสุขภาวะ/สุขภาพ ทั้งทางกาย จิตใจ สังคม จากหน่วยงานภาครัฐ อยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.35 และมีการสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการมีสุขภาวะ/สุขภาพที่ดี ทั้งทางกาย จิตใจ สังคม อยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.31

2.3 ด้านเศรษฐกิจ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.32 เมื่อจำแนกเป็นรายข้อแล้ว พบว่า มีการส่งเสริมการปรับพฤติกรรมในระดับครัวเรือนให้ มีขีดความสามารถในการจัดการวางแผนชีวิต สุขภาพ ครอบครัว การเงินและอาชีพ อยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.44 รองลงมา มีการเสริมสร้างศักยภาพของชุมชนในการพึ่งตนเองและการพึ่งพากันเอง อยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.39 และมีการพัฒนาศูนย์กลางความเจริญทางเศรษฐกิจ สังคมและเทคโนโลยีในภูมิภาค อาทิเช่น ให้ประชาชนใช้บริการอินเทอร์เน็ตความเร็วสูงครอบคลุมทั่วประเทศ และการสนับสนุนผู้ประกอบการ ทุกขนาดได้ใช้ประโยชน์ โครงข่ายสื่อสารความเร็วสูงเพื่อยกระดับความสามารถในการแข่งขัน มีการกำหนดแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของแต่ละกลุ่มจังหวัดในมิติต่าง ๆ และครอบคลุมมายังพื้นที่ เช่น เศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม เป็นต้น และมีการสร้างความอยู่ดีมีสุขของครอบครัวไทย อยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.34

2.4 ด้านสังคม โดยรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.07 เมื่อจำแนกเป็นรายข้อแล้ว พบว่า มีความพยายามในการลดความแตกต่างกัน ในการเป็นเจ้าของทรัพยากร ที่ส่งผลต่อรายได้ อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.19 รองลงมา ประชาชนมีสถานภาพความยากจนลดลง และมีความพยายามในการลดความแตกต่างกันระหว่างกลุ่มคนในสังคม ถึงความไม่เท่าเทียมของโอกาส ในการเข้าถึงทรัพยากรและสิทธิพื้นฐาน อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.10 และโอกาสของคนในเมืองกับชนบทในการเข้าถึงบริการสาธารณะหลัก มีคุณภาพ อาทิเช่น การเข้าถึงบริการทางอินเทอร์เน็ต การจัดเก็บขยะ และคุณภาพบริการสาธารณสุข อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.09

3. จากการศึกษาการเปรียบเทียบปัจจัยส่วนบุคคลที่ส่งผลต่อความเหลื่อมล้ำในการบริหารงานตามยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี ด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม: กรณีศึกษาตำบลดินทอง อำเภอวังทอง จังหวัดพิษณุโลก พบว่ามีเพียงปัจจัยระดับการศึกษา ที่ส่งผลต่อความเหลื่อมล้ำในการบริหารงานตามยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี ด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม โดยระดับการศึกษามัธยมศึกษาตอนต้นได้รับผลของความเหลื่อมล้ำมากที่สุด ในด้านการศึกษา และด้านการให้บริการสาธารณสุข อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ดังผลตามตารางที่ 2-3

ตารางที่ 2 ผลการเปรียบเทียบปัจจัยส่วนบุคคลที่ส่งผลต่อความเหลื่อมล้ำในการบริหารงานตามยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี ด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม: กรณีศึกษาตำบลดินทอง อำเภอวังทอง จังหวัดพิษณุโลก ด้วยการวิเคราะห์ t-test

ความคิดเห็นต่อปัญหาความเหลื่อมล้ำในการบริหารงานตามยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี ด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม	ปัจจัยส่วนบุคคล เพศ
ด้านการศึกษา	.829
ด้านการให้บริการสาธารณสุข	.730
ด้านเศรษฐกิจ	.710
ด้านสังคม	.762

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตารางที่ 3 ผลการเปรียบเทียบปัจจัยส่วนบุคคลที่ส่งผลต่อความเหลื่อมล้ำในการบริหารงานตามยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี ด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม: กรณีศึกษาตำบลดินทอง อำเภอวังทอง จังหวัดพิษณุโลก ด้วยการวิเคราะห์ ANOVA

ความคิดเห็นต่อปัญหาความเหลื่อมล้ำในการบริหารงานตามยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี ด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม	ปัจจัยส่วนบุคคล				
	อายุ	ระดับการศึกษา	สถานภาพสมรส	รายได้เฉลี่ยต่อเดือน	อาชีพ
ด้านการศึกษา	.819	.012*	.118	.133	.109
ด้านการให้บริการสาธารณสุข	.334	.043*	.160	.535	.383
ด้านเศรษฐกิจ	.509	.841	.288	.136	.887
ด้านสังคม	.670	.726	.366	.506	.544

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

เชิงคุณภาพ

จากการศึกษาแนวทางการแก้ไขปัญหาความเหลื่อมล้ำด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคมตามแผนยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี กรณีศึกษาตำบลดินทอง อำเภอวังทอง จังหวัดพิษณุโลก สามารถแบ่งจำแนกได้ ดังนี้

1. ด้านการศึกษา

สภาพความเหลื่อมล้ำด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม ในเขตพื้นที่ตำบลดินทอง อำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดบุรีรัมย์ ด้านการศึกษา พบว่า การบริการทางการศึกษาเพื่อให้เด็กในชุมชนทุกคนได้รับโอกาสทางการศึกษาอย่างเสมอภาคและทั่วถึง เพราะหน่วยงานรัฐไม่สามารถกระจายการงบประมาณการศึกษาที่ควรมีให้ทั่วถึงได้ ส่งผลให้โรงเรียนขนาดเล็ก หรือโรงเรียนในชนบท ไม่ได้รับการบริการทางการศึกษาที่มีคุณภาพ เป็นผลทำให้เกิดความเหลื่อมล้ำในการสร้างโอกาสทางการศึกษา โดยเฉพาะเด็กที่อยู่ในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ยังขาดพื้นฐานในการเรียนรู้ การนำเทคโนโลยีมาใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อการเรียนรู้

2. ด้านการให้บริการสาธารณสุข

สภาพความเหลื่อมล้ำด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม ในเขตพื้นที่ตำบลดินทอง อำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดบุรีรัมย์ ด้านการให้บริการสาธารณสุข พบว่า การให้บริการสาธารณสุขสำหรับการรักษาฟรีต่าง ๆ ในชุมชน เช่น บริการฉีดวัคซีนฟรีให้แก่เด็กทุกคนในชุมชนยังไม่ทั่วถึง เนื่องจากสถานบริการทางแพทย์ยังไม่เพียงพอ ส่งผลให้ความเสมอภาคในการเข้าถึงบริการสาธารณสุข โดยเฉพาะผู้มีรายได้น้อยและกลุ่มผู้ด้อยโอกาสในแต่ละเขตพื้นที่ไม่สามารถรับบริการได้อย่างทั่วถึง

3. ด้านเศรษฐกิจ

สภาพความเหลื่อมล้ำด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม ในเขตพื้นที่ตำบลดินทอง อำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดบุรีรัมย์ ด้านเศรษฐกิจ พบว่า ประชาชนในชุมชนขาดความสามารถในการจัดการวางแผนชีวิต สุขภาพ ครอบครัว การเงินและอาชีพ เนื่องจากขีดจำกัดในการสร้างรายได้เสริมให้กับชุมชน ขาดการส่งเสริมการพัฒนาทักษะฝีมือ นำงานฝีมือส่งขายนอกชุมชน โดยเฉพาะความพร้อมของคนในชุมชน ขาดการมีส่วนร่วมในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวในชุมชน การนำผลิตผลทางการเกษตรมาพัฒนาเพื่อเพิ่มรายได้ รวมถึงการนำความรู้พัฒนาให้เกิดรายได้ทางอื่น ๆ

4. ด้านสังคม

สภาพความเหลื่อมล้ำด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม ในเขตพื้นที่ตำบลดินทอง อำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดบุรีรัมย์ ด้านสังคม พบว่า ประชาชนมีความแตกต่างกันในการสร้างรายได้ระหว่างกลุ่มคนในสังคม ถึงความไม่เท่าเทียมของโอกาส ในการเข้าถึงทรัพยากรและสิทธิพื้นฐาน ทำให้โอกาสในการเข้าถึงบริการสาธารณะหลักที่มีคุณภาพของคนในเมืองกับชนบท เช่น การเข้าถึงบริการทางอินเทอร์เน็ต การจัดเก็บขยะ และคุณภาพบริการสาธารณสุข เพื่อลดความไม่เท่าเทียมกันในโอกาสต่าง ๆ ของประชาชนกลุ่มต่าง ๆ อีกทั้งมีการจัดการส่งเสริมและสนับสนุน ในการลดความไม่เท่าเทียมกันในโอกาสต่าง ๆ ของประชาชนกลุ่มที่แตกต่างกันไป ควรมีมาตรการสร้างเสมอภาคทางสังคมควรให้ประชาชนทุกฐานะต้องได้รับการเคารพซึ่งกันและกัน พร้อมส่งเสริมให้ดำเนินชีวิตอย่างมีคุณค่าในสังคมพร้อมจัดการระบบแรงงานและ

สวัสดิการ ความเสมอภาคระหว่างเพศ นอกจากนี้ควรพยายามแก้ไขปัญหาที่สะท้อนถึงความเหลื่อมล้ำที่เป็นปัญหาเชิงโครงสร้างในสังคมไทยส่งเสริมการเข้าถึงสิทธิต่าง ๆ ในสังคมอย่างเท่าเทียมกัน

ซึ่งแนวทางการแก้ไขปัญหาความเหลื่อมล้ำทั้ง 4 ด้านจะนำไปสู่กระบวนการแก้ไขแต่ละด้านดังนี้

ด้านการศึกษา ควรมีการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้มีมาตรฐานและเพียงพอต่อการบริการในเขตพื้นที่ชุมชน และการนำเทคโนโลยีเข้ามาใช้ในการเรียนการสอนรวมทั้งสื่อการสอนตั้งแต่ระดับปฐมวัย

ด้านการให้บริการสาธารณสุข ควรมีการให้ความรู้ความเข้าใจด้านสุขภาวะ/สุขภาพ ทั้งทางกาย จิตใจ สังคม จากหน่วยงานภาครัฐ และสร้างความเสมอภาคในการเข้าถึงบริการสาธารณสุข โดยเฉพาะสำหรับผู้มีรายได้น้อยและกลุ่มผู้ด้อยโอกาส

ด้านเศรษฐกิจ ควรมีการส่งเสริมการปรับพฤติกรรมในระดับครัวเรือนให้ มีขีดความสามารถในการจัดการวางแผนชีวิต สุขภาพ ครอบครัว การเงินและอาชีพ โดยการส่งเสริมสวัสดิการและบริการทางสังคม เพื่อช่วยเหลือกลุ่มคนยากจนและกลุ่มผู้ด้อยโอกาสให้ได้รับสวัสดิการ ความเป็นอยู่ที่ดี

ด้านสังคม ควรมีการสร้างเสริมความเท่าเทียมในการจัดการรายได้โดยการส่งเสริมให้ประชาชนทุกระดับชั้นให้ได้เข้าถึงการบริการสาธารณะที่มีคุณภาพ

จากการศึกษาผลของเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพแล้วสามารถเขียนเป็นโมเดลได้ดังนี้

ภาพที่ 2 แสดงโมเดลความเหลื่อมล้ำในการบริหารงานตามยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี ด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม : กรณีศึกษา ตำบลดินทอง อำเภอวังทอง จังหวัดพิษณุโลก

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการศึกษาศาสามารถอภิปรายผลตามวัตถุประสงค์ ได้ดังนี้

1. จากการศึกษาศึกษาสภาพความเหลื่อมล้ำด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม ในเขตพื้นที่ตำบลดินทอง อำเภอวังทอง จังหวัดพิษณุโลก ทั้ง 4 ด้าน พบว่า ด้านการศึกษา พบการวางระบบ การเรียนรู้ที่ยังไม่ได้มาตรฐานอย่างเพียงพอในการนำเทคโนโลยีมาปรับใช้ในการพัฒนาการศึกษาตั้งแต่ระดับ ปฐมวัย ด้านการให้บริการสาธารณสุข พบความไม่เป็นธรรมในการเข้าถึงบริการสาธารณสุขกับผู้มีรายได้น้อย และผู้ด้อยโอกาสอย่างเพียงพอ ด้านเศรษฐกิจ พบพฤติกรรม การวางแผนชีวิต สุขภาพ การเงิน และอาชีพของ ประชากร ที่ไม่ตอบสนองต่อการขยายตัวเศรษฐกิจในอนาคต และด้านสังคม พบความแตกต่างระหว่างกลุ่มคน ในสังคมในการเข้าถึงทรัพยากรและสิทธิพื้นฐานที่ควรได้รับ เช่น ระบบแรงงาน สวัสดิการ และสาธารณูปโภค เป็นต้น อาจเป็นเพราะการบริหารงานตามยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี ความเหลื่อมล้ำในการดำเนินงานอยู่ตั้งแต่ การศึกษาระดับปฐมวัย แต่ทว่าต้องปรับปรุงพฤติกรรม การวางแผนการดำเนินชีวิตของประชาชนเสียก่อน โดย ความเหลื่อมล้ำส่วนใหญ่เกิดกับผู้ที่มีรายได้น้อย ที่ต้องทำงานไม่มีเวลาในการศึกษาหาข้อมูลผ่านข่าวสารทั้งสื่อ ออนไลน์ และออฟไลน์ จึงไม่มีความรู้ในการวางแผนชีวิต ก่อให้เกิดการไม่ตอบสนองต่อการขยายตัวของ เศรษฐกิจ ดังนั้นรัฐบาลจึงควรผลักดันในการเข้าถึงสื่อกับประชาชนกลุ่มดังกล่าว เพื่อการพัฒนาบริหารตาม ยุทธศาสตร์ต่อไป ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของดิเรก ปัทมสิริวัฒน์ และคณะ (2555 : 1-36) ทำการศึกษา เกี่ยวกับความเหลื่อมล้ำของโอกาสการศึกษาและมาตรการการคลังเพื่อขยายโอกาสการศึกษาให้เยาวชน ยากจน พบว่า บุตรในครัวเรือนยากจนมีโอกาสเรียนระดับปริญญาตรีเพียงร้อยละ 1 เท่านั้น เมื่อเทียบกับกลุ่ม รายได้สูงได้รับโอกาสทางการศึกษาสูงถึงร้อยละ 35 จึงเกิดความเหลื่อมล้ำอีกทั้งยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ สมชัย จิตสุชน (2558 : 147) ทำการศึกษาเกี่ยวกับความเหลื่อมล้ำในสังคมไทย: แนวโน้ม นโยบายและ แนวทางขับเคลื่อนนโยบาย พบว่า นโยบายที่มีผลความเหลื่อมล้ำได้มากที่สุดคือการใช้จ่ายรัฐด้านสวัสดิการ และด้านสังคม และนโยบายภาษี ซึ่งรัฐบาลไทยทุกยุคสมัยที่ผ่านมายังมีได้ใช้นโยบายทั้งสองด้านนี้ ในการลด ความเหลื่อมล้ำมากเท่าที่ควรโดยเฉพาะเมื่อเทียบกับประเทศที่พัฒนาแล้วทั่วไป ระบบภาษีไทยยังมีช่องว่างให้ คนรวยเสียภาษีน้อยกว่าความสามารถมาก

2. จากการศึกษาการเปรียบเทียบความเหลื่อมล้ำด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม ตามแผนยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี กรณีศึกษา ตำบลดินทอง อำเภอวังทอง จังหวัดพิษณุโลก จำแนกตามลักษณะ ทางประชากรศาสตร์ พบว่า มีเพียงปัจจัยระดับการศึกษา ที่ส่งผลต่อความเหลื่อมล้ำในการบริหารงานตาม ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี ด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม โดยระดับการศึกษามัธยมศึกษา ตอนต้นได้รับผลของความเหลื่อมล้ำมากที่สุด ในด้านการศึกษา และด้านการให้บริการสาธารณสุข อย่างมี นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 อาจเป็นเพราะประชาชนส่วนใหญ่มีความรู้ต่ำจึงทำให้ไม่สามารถเข้าถึง บริการที่รัฐมีให้ได้อย่างดี โดยเฉพาะการให้บริการสาธารณสุข เห็นได้จากการต่อคิวรอการรักษาเป็นจำนวนใน

โรงพยาบาลรัฐเนื่องจากหมอมีจำนวนไม่เพียงพอต่อจำนวนคนไข้ที่จะรักษาซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สมชัย จิตสุชน (2558 : 120) ทำการศึกษาเกี่ยวกับความเหลื่อมล้ำในสังคมไทย: แนวโน้ม นโยบายและแนวทางขับเคลื่อนนโยบาย พบว่า ประชาชนไทยยังห่างไกลจากสวัสดิการถ้วนหน้า เนื่องจากเด็กเล็กลูกหลานผู้มีรายได้น้อยและผู้สูงวัยที่ขาดคนดูแล โอกาสในการพัฒนาตัวเองของผู้ต่างฐานะก็ยังห่างกันมาก อีกทั้งยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ พระเชมทัต สีสำโร (2560 : 39) ทำการศึกษาเกี่ยวกับการวิเคราะห์นโยบายและยุทธศาสตร์เพื่อลดปัญหาความเหลื่อมล้ำ ในสังคมไทยอย่างยั่งยืน พบว่า ผู้ที่มีรายได้น้อยมีโอกาสเสียชีวิตจากโรคภัยไข้เจ็บสูงกว่าคนที่มียาได้มาก ระบบสวัสดิการของภาครัฐระหว่างสวัสดิการของข้าราชการ กับบริการ 30 บาทรักษาทุกโรค หรือระบบประกันสังคมจากนายจ้าง มีสิทธิประโยชน์ไม่เท่ากัน

3. จากการศึกษาแนวทางการแก้ไขปัญหาความเหลื่อมล้ำด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคมตามแผนยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี กรณีศึกษาตำบลดินทอง อำเภอวังทอง จังหวัดพิษณุโลก ทั้ง 4 ด้านพบว่า ด้านการศึกษา ควรมีการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้มีมาตรฐานและเพียงพอต่อการบริการในเขตพื้นที่ชุมชน และการนำเทคโนโลยีเข้ามาใช้ในการเรียนการสอนรวมทั้งสื่อการสอนตั้งแต่ระดับปฐมวัย ด้านการให้บริการสาธารณสุข ควรมีการให้ความรู้ความเข้าใจด้านสุขภาวะ/สุขภาพ ทั้งทางกาย จิตใจ สังคม จากหน่วยงานภาครัฐ และสร้างความเสมอภาคในการเข้าถึงบริการสาธารณสุข โดยเฉพาะสำหรับผู้มีรายได้น้อย และกลุ่มผู้ด้อยโอกาส ด้านเศรษฐกิจ ควรมีการส่งเสริมการปรับพฤติกรรมในระดับครัวเรือนให้ มีขีดความสามารถในการจัดการวางแผนชีวิต สุขภาพ ครอบครัว การเงินและอาชีพ โดยการส่งเสริมสวัสดิการและบริการทางสังคมเพื่อช่วยเหลือกลุ่มคนยากจนและกลุ่มผู้ด้อยโอกาสให้ได้รับสวัสดิการ ความเป็นอยู่ที่ดี และด้านสังคม ควรมีการสร้างความเท่าเทียมในการจัดการรายได้โดยการส่งเสริมให้ประชาชนทุกระดับชั้นให้ได้เข้าถึงการบริการสาธารณะที่มีคุณภาพ อาจเป็นเพราะการพัฒนาการศึกษา การให้บริการสาธารณสุข เศรษฐกิจ และสังคม ยังไม่มีมาตรฐานเท่าที่ควร โดยเฉพาะผู้อยู่ห่างไกลตัวเมือง หรือความเจริญในพื้นที่จะได้รับโอกาสในการพัฒนาน้อยมาก จึงก่อให้เกิดความเหลื่อมล้ำดังกล่าว รัฐบาลจึงควรมีเจ้าหน้าที่เข้าไปดูแลอย่างทั่วถึง และจัดสรรงบประมาณบนพื้นที่ของความไม่เท่าเทียม เพื่อให้เกิดการพัฒนาที่ทั่วไปในอนาคต ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ วุฒพล ว่องนิมเกษตร (2557 : 31-51) ทำการศึกษาเกี่ยวกับการกำหนดนโยบายการพัฒนาเพื่อลดความเหลื่อมล้ำเชิงพื้นที่ของประเทศไทย พบว่า ควรมีนโยบายระบบการเงินระดับฐานรากเพื่อการเข้าถึงแหล่งเงินทุนอย่างทั่วถึง และนโยบายการจัดสรรงบประมาณบนพื้นฐานของความไม่เท่าเทียมกัน เพื่อมุ่งลดระดับความเหลื่อมล้ำเชิงพื้นที่ของประเทศไทย ซึ่งจะส่งผลให้ความเหลื่อมล้ำเชิงพื้นที่ในจังหวัดต่าง ๆ เกิดการเปลี่ยนแปลงไปในทิศทางที่ดีขึ้น อีกทั้งยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ สมชัย จิตสุชน (2558 : 98) ทำการศึกษาเกี่ยวกับความเหลื่อมล้ำในสังคมไทย: แนวโน้ม นโยบายและแนวทางขับเคลื่อนนโยบาย พบว่า รัฐบาลไทยทุกยุคสมัยที่ผ่านมายังมีได้ใช้นโยบาย ในการลดความเหลื่อมล้ำมากเท่าที่ควรโดยเฉพาะเมื่อเทียบกับประเทศที่พัฒนาแล้วทั่วไป ดังนั้นประชาชนจึงควรได้รับสวัสดิการอย่างถ้วนหน้าเฉพาะสำหรับผู้ทำงานนอก

ระบบ เด็กเล็กกลุ่มหลานผู้มีรายได้น้อยและผู้สูงวัยที่ขาดคนดูแล โอกาสในการพัฒนาตัวเองของผู้ต่างฐานะก็ยังห่างกันมาก

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1. หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรมีนโยบายก่อกองทุนเพื่อความเสมอภาคทางการศึกษา (กสศ.) เพื่อดำเนินการโครงการจัดสรรเงินอุดหนุนนักเรียนยากจนทั่วประเทศไทย โดยการลงพื้นที่เก็บข้อมูล จัดทำเกณฑ์คัดกรอง และออกแบบกลไกตรวจสอบต่าง ๆ อย่างมีมาตรฐาน เพื่อมุ่งแก้ปัญหาความเหลื่อมล้ำทางการศึกษาอย่างจริงจัง และจัดทำระบบฐานข้อมูลเพื่อนำไปใช้ในการพัฒนาด้านการศึกษาในระยะยาว

2. ในด้านสาธารณสุขควรมีนโยบายผลักดันเพื่อพัฒนาระบบสาธารณสุขของประเทศให้ดียิ่งขึ้น ทั้งในด้านการเข้ารับบริการสุขภาพ การพัฒนาคุณภาพบริการและการสร้างความเท่าเทียมและเป็นธรรมในการได้รับบริการ ของผู้ที่อยู่ในระบบหลักประกันสุขภาพที่แตกต่างกัน ตลอดจนการเตรียมความพร้อมเพื่อรับผลกระทบจากการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนด้วย

3. จากการศึกษาพบว่าปัจจัยระดับการศึกษา ส่งผลต่อความเหลื่อมล้ำในการบริหารงานตามยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี ด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม โดยระดับการศึกษามัธยมศึกษาตอนต้นได้รับผลของความเหลื่อมล้ำมากที่สุด ในด้านการศึกษา และด้านการให้บริการสาธารณสุข ทำให้พบปัญหาด้านการศึกษา และระบบสาธารณสุขของประเทศไทย ดังนั้นผู้มีส่วนเกี่ยวข้องจึงสอดแทรกเนื้อหาสิทธิที่ประชาชนควรได้รับ และปรับปรุงสวัสดิการสาธารณสุขไทยเพื่อรองรับกับโครงสร้างสังคมไทยในปัจจุบัน

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัย

1. หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควมทำความร่วมมือพัฒนาระบบการศึกษาทุกภาคส่วนให้สังคมไทยตระหนักถึงปัญหาเรื่องความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา ซึ่งเป็นรากฐานสำคัญในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของประเทศชาติ และสร้างแรงจูงใจให้บุคลากรในแวดวงการศึกษาที่ทำงานด้านนี้อยู่แล้วเข้ามาทำงานร่วมกันเป็นเครือข่ายเพื่อพัฒนาระบบการศึกษาไทยให้ดีขึ้น

2. รัฐบาลควรมีมาตรการสร้างความเสมอภาคทางและสังคมควรให้ประชาชนทุกฐานะ พร้อมส่งเสริมให้ดำเนินชีวิตอย่างมีคุณค่าในสังคม และจัดการระบบแรงงานและสวัสดิการ ความเสมอภาคของประชากรทุกคน เพื่อแก้ไขปัญหาที่สะท้อนถึงความเหลื่อมล้ำที่เป็นปัญหาเชิงโครงสร้างในสังคมไทยส่งเสริมการเข้าถึงสิทธิต่าง ๆ ในสังคมอย่างเท่าเทียมกัน

3. ควรศึกษาแนวทางการวิจัยเชิงคุณภาพเพื่อให้ข้อมูลเชิงลึก และทำการศึกษาให้ครอบคลุมความเหลื่อมล้ำในทุกประเด็น เช่น การเข้าถึงสิทธิการได้รับข้อมูล การเข้าถึงสิทธิสวัสดิการสาธารณสุขไทย เป็นต้น

เอกสารอ้างอิง

- ดิเรก ปัทมสิริวัฒน์ และคณะ. (2555). ความเหลื่อมล้ำของโอกาสการศึกษาและมาตรการการคลังเพื่อขยายโอกาสการศึกษาให้เยาวชนยากจน. *วารสารเศรษฐศาสตร์ปริทรรศน์ สถาบันพัฒนาศาสตร์*. 6 (1), 1-36.
- พระเชมทัต สีสาสโร. (2560). *การวิเคราะห์นโยบายและยุทธศาสตร์เพื่อลดปัญหาความเหลื่อมล้ำ ในสังคมไทย อย่างยั่งยืน*. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- ราชกิจจานุเบกษา. (2561). การประกาศแผนการปฏิรูปประเทศ. กรุงเทพมหานคร: สำนักนายกรัฐมนตรี.
- วัชรพล ว่องนิมเกศตร. (2557). การกำหนดนโยบายการพัฒนาเพื่อลดความเหลื่อมล้ำเชิงพื้นที่ของประเทศไทย. *วารสารสถาบันพระปกเกล้า*. 12 (2), 31-51.
- สมชัย จิตสุชน. (2558). *ความเหลื่อมล้ำในสังคมไทย: แนวโน้ม นโยบายและแนวทางขับเคลื่อนนโยบาย*. กรุงเทพมหานคร: สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2561). รายงานการวิเคราะห์สถานการณ์ความยากจนและความเหลื่อมล้ำในประเทศไทย ปี 2561. ออนไลน์. สืบค้นเมื่อ 27 ตุลาคม 2562. แหล่งที่มา: <http://social.nesdb.go.th/>
- สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดพิษณุโลก. (2563). สพอ.เมืองพิษณุโลก “ลงพื้นที่สร้างความรู้ความเข้าใจให้กับครัวเรือนเป้าหมาย เพื่อเลือกแบบโมเดลให้เข้ากับสภาพพื้นที่. ออนไลน์. สืบค้นเมื่อ 20 ธันวาคม 2563. แหล่งที่มา: <https://district.cdd.go.th/muang-phitsanulok/2020/>
- องค์การบริหารส่วนตำบลดินทอง. (2563). ข้อมูลทะเบียนราษฎร. ออนไลน์. สืบค้นเมื่อ 20 ธันวาคม 2563. แหล่งที่มา: <https://www.dinthong.go.th/condition.php>
- Yamane, T. (1973). *Statistics: An Introductory Analysis*. New York: Harper and Row Publications.